Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Laupäev, 15. juuni 2013 Nr 116 Viljandi maakonna päevaleht sakala.ajaleht.ee Hind 0,90 €

> **Kasutatud auto läbisõidu võltsimine tundub Eestis olevat nii levinud, et seda peetakse lausa enesestmõistetavaks.**
>
> «Sakala» juhtkiri

> **Nii ma siis kinnitasin tähtsa näoga näiteks ühe nädala jooksul viie lavastuse repertuaarist mahavõtmise – need olid jõudnud end tühjaks mängida.**
>
> HEITI PAKK, Ugala juht

LK 7

Paganate poolest tuntut kant

Legendide järgi on Mulgimaal palju vanapaganaid ringi luusinud ja koerustükke teinud. Kultuuripärandi hoidja Asta Jaaksoo teab rääkida, et kirikulaulud ja -palved peletasid nad küll siit kandist minema, kuid needus jäi neist maha.

LK 8

Paadikuurid võtavad ilmet

SUISLEPA

Tarvastu töömaleva 15. suvel värvisid 13—19-aastased noored Suislepa jõe kaldal asuvaid paadikuure. Nende ilme värskendamiseks tehti koostööd Tartu kõrgema kunstikooliga. Sealsetelt tudengitelt laekus 15 tööd, millest valiti välja kaks paremat. Heliisa Aare ja Ave Kitseli kavanditest tehti kokku üks, mis tõi kuuride seintele Mulgi mustri, «Suislepa» õuna ja paadi.

LK 3

MARKO SAARM

Töömaleva noortele (vasakult) Maarja Milistverile, Renee Treile ja Triin Toomsoole värvimistöö meeldib.

Võhma kool otsib direktorit

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Linnavalitsus kuulutas äsja välja konkursi, leidmaks inimest, kes direktorina juhiks Võhma gümnaasiumi ja muusikakooli.

Uut juhti vajatakse senise direktori lapsehoolduspuhkuse ajaks. «Seadus lubab olla kodus, kuni laps saab kolmeaastaseks, aga puhkuselt võib tagasi tulla ka varem,» tõdes linnapea Avo Põder. Ta möönis, et üsna lühikeseks, pealegi ebamääraseks ajaks head juhti leida on keeruline. «Seaduse järgi peab kandidaadil olema läbitud 240-tunnine juhtimiskoolitus. Samuti võiks direktoriks pürgijal olla pedagoogilise töö kogemus,» selgitas Põder.

Linnapea ütles, et kui konkursil sobivat koolijuhi asendajat ei leita, tuleb hakata kandidaatidega otseläbirääkimisi pidama. Konkursi tarvis moodustab linnavalitsus komisjoni, millesse kuuluvad linnavalitsuse ja -volikogu ning õpetajate ja kooli hoolekogu esindajad.

Uue juhi leidmiseni täidab kooli põhimäärusest lähtudes direktori kohuseid õppejuhataja. Pikas plaanis ei oleks Põdra arvates mõistlik pelgalt õppejuhatajaga jätkata, sest siis hakkaks kannatama õppe kvaliteet. «Üks inimene ei jaksa kogu tööd teha, seda enam et juhtida tuleb ka muusikakooli,» selgitas linnapea.

AP Mets

Ostame metsakinnistuid, kasvavat metsa ja põllumaad.

Info tel 434 2330, 505 7355.
E-post apmets@apmets.ee

ILM

21°

Täna on vahelduva pilvisusega ilm. Puhub edelatuul kiirusega 5—9 meetrit sekundis. Sooja on 17—22 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 4.10 ja loojub kell 22.26.

VILJANDIS

Puhkepäeva rattamatk

Täna kella 11—14 on Johann Köleri kodutalus Lubjassaares avatud jalgrattamatka kontrollpunkt.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Autoäri arusaamad

Eesti autoärikate kerge põli ähvardab peagi minevikku jääda, sest tarbijakaitseamet, maanteeamet ning maksu- ja tolliamet ühendasid jõud, et pruugitud autode turul kord majja lüüa. Nüüd on nad korraldanud Eestis mitmel pool kontrolloste ning paljastanud lühikese ajaga hulga pettusi. Ühtlasi on loomisel veebikeskkond, mille abil ostja saaks huvipakkuva kasutatud auto kohta võimalikult palju infot.

«Ametid jätkavad kontrolloste ning annavad tulemuste kohta avalikkusele infot. Ettevalmistamisel on nii tarbijate kui ettevõtjate teadlikkust parandav pikaajaline teavitustegevus,» teatas tarbijakaitseameti peadirektor Andres Sooniste.

Mõistagi ei oleks riiklikud institutsioonid asunud nimetatud teema kallale nii otsustavalt, kui mõni suur probleem ei vajaks lahendamist. Ning ehkki ametkondade meelest on kasutatud autot osta soovivate eestlaste teadlikkus väike, võib siiski arvata, et suur osa inimesi teab hästi: pruugitud autode turul on petmine kahetsusväärselt sagedane.

Kasutatud auto läbisõidu võltsimine tundub Eestis olevat nii levinud, et seda peetakse lausa enesestmõistetavaks.

Igal juhul ootab nimetatud ameteid ees äärmiselt suur töö. Tegelda ei tule üksnes autopetiste vahelevõtmisega, vaid ka aastate jooksul tugevasti kinnistunud väärarusaamade murdmisega. Näiteks tundub kasutatud auto läbisõidu võltsimine olevat Eestis nõnda levinud, et seda peetakse lausa enesestmõistetavaks.

Arvatavasti saavad petistega tegelevad ametnikud edaspidi nii mõnigi kord kuulda, et nad ei tea autoärist midagi, et sedaviisi (loe: ebaausalt) on asju aetud kogu aeg ja riik kiusab puhta südametunnistusega ettevõtjaid. Usutavasti tuleb vaeva näha, et võõrutada tarbijad tüssajaid oma rahaga nuumamast ning pettustele läbi sõrmede vaatamast.

Jõudu tööle!

REPLIIK

Inimene ja tegu

SIGRID KOOREP

«Sakala»
433 0049

Ühes uudisteportaalis hakkas silma pilt neiust, kelle otsaette oli kirjutatud sõna «lehm». See oli bänner, mis kutsus üles kommentaariumides mitte solvama. Paraku leiab sealt pahatihti küllaga sõimu ja ilkumist, asjalikke arvamusavaldusi jääb aga väheks.

Tõsi, leidub neidki, kes hindavad nii-öelda ärapanemist. Kuid siin ilmnebki aga. Nimelt minnakse üht või teist lugu kommenteerides sageli kirjutaja isiku kallale ega võeta sõna tema teksti teemal. Inimene ja tegu tuleks aga lahutada. See, et üks tema tegu on väär, ei tähenda, et ta oleks oma loomult halb.

Kord tuli mul analüüsida uudisteportaali kommentaaride päeva. Muu hulgas oli üks poliitik kirjutanud arvamusloo majandusolukorrast. Kommentaatorid aga, selle asemel et majandusteemal kaasa rääkida, võtsid ette kirjutaja välimuse ja tööstaaži, tema isa ja tolle teod — selle, mis ei puutunud sugugi artikli sisusse.

Kommentaarium on hea koht, kus lugeja saab oma mõtteid välja öelda. Aga seal võiks ju ikka asjalikke teadmisi jagada, mitte ennast välja elamas käia. Keegi ei ole veel sellepärast lehm, et ta julgeb midagi avalikult arvata.

Nädala foto. Võrk sahisema

ANNA AURELIA MINEV

Tänavu korraldas Eesti jalgpalli liit juba kuuendat aastat laste suvelaagreid. Need leidsid juunis aset korraga 22 Eesti paigas.

Viljandi kunstmuruväljakul tagus palli 44 kuue- kuni 11-aastast spordisõpra. Laager ei koosnenud aga kaugeltki ainult pealelöökide harjutamisest. Muu hulgas käisid lapsed Viljandi vanas veetornis ning vaatasid Tallinnas üheskoos Eesti ja Kõrgõzstani koondise kohtumist. («Sakala»)

KÜSITLUS

Kas olete sel aastal juba jõudnud rannamõnusid nautida?

VILLU TAMMEMÄE, tööline

Olen Pärnusse mere äärde jõudnud. Vesi oli soe ja hea meelega läheks veel. Viljandi rannas ei ole ma käinud ega plaani minna ka.

ALLAN KIPPER, kullerkonsultant

Olen sel aastal mitu korda ujumas käinud. Elan maal ning olen käinud Tänassilma jões ja sõbra tiigis. Vesi on soe ja mõnus.

HELJA ABERMANN, lasteaiaõpetaja

Päikest ma võtta ei või, aga see ei takista ujumist. Olen käinud Raudna karjääris, kuid mere äärde tahaks ka minna. Viljandi rannas hindan rohkem mänguväljakut kui järve ennast.

MALLE HUSSAR, pensionär

Olen suur rannafänn. Maakodus Võsul käisin jalgupidi vees juba mai lõpul ning ujumas esimest korda eelmisel nädalal, kui ilmad väga soojaks läksid. Päevitanud olen loomulikult ka. Rannamõnude nautimine on iseenesest tervisele äärmiselt kasulik.

KERT KALJULA, õpilane

Eestis pole ma tänavu veel ujuma jõudnud. Elan Tallinnas, aga käin Viljandis, sest olen siin kasvanud. Tulin just Türgist. Seal vee soojuse üle kurta ei saa.

EVA-LOTTA KIVI, õpilane

Sel aastal pole üldse randa jõudnud, veel vähem ujuma. Väga tahaks minna, aga kahjuks röövib gümnaasiumi lõpetamine kogu mu aja.

TOOMAS KOITMÄE

NÄDALA TSITAADID

«Loomavihkaja laseb kassi õhupüssiga maha või paneb talle mürki. Need, kes paluvad kassi kinnipüüdmiseks varjupaiga abi, on loomasõbrad.»
Viljandi kodututе loomade varjupaiga administraator Triinu Priks («Sakala», 14. juuni)

«Külg külje kõrval püssirohu nuusutamine on vajalik igale noormehele, sest siis püsib lootus, et kui ühel hetkel on tarvis, oleme kõik valmis. Alati peab valvel olema.»
Viljandi muuseumi direktor Jaak Pihlak («Sakala», 14. juuni)

«Vanalinn on otsekui välja surnud, rahvast enam ei liigu ning kaupluses ei käida.»
Viljandis Tartu tänaval üle 20 aasta kalastustarvete poodi pidanud Oskar Are («Sakala», 13. juuni)

«Ma ei kuulu nende hulka, kelle arvates ei tohiks Venemaaga äri ajada. Tohib ikka ja peabki seda tegema. Aga sealseid halbu kombeid ei tasu üle võtta.»
Kulla- ja valuutavahetusärimees Meelis Atonen («Sakala», 13. juuni)

«Kui kaardile vaadata, võiks arvata, et Kõole ja Kolga-Jaanile on Suure-Jaani või Võhma tõmbekeskus, aga tegelikult ei ole paljud sealsed inimesed nendesse linnadesse sattunud aastaid või suisa aastakümneid.»
Viljandimaa omavalitsuste liidu esimees Ene Saar («Sakala», 12. juuni)

«Sellest jalgratta esirattast, mis plaadil mängib, sõitis kahetsusväärselt mu naine kogemata autoga üle. Nii et seda pilli enam ei ole.»
Hiljuti sooloalbumi välja andnud Viljandi muusik Silver Sepp («Sakala», 12. juuni)

«Juba 30. mail olid parmud väljas ning 31. mai oli täitsa hullumaja. Mina pole nii vara parme veel näinud.»
Maamõõtja ja jahimees Heino Sadam («Sakala», 11. juuni)

PRÄÄNIK

Viljandi kesklinnas on paljud pingid saanud uue laudise.

PIITS

Üleeile süttis Viljandi lossimägedes kellegi hooletusest praht.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

19,2

Eesti sisemajanduse koguproduktist moodustas varimajandus möödunud aastal 19,2 protsenti, selgub SEB panga ja Riia majanduskõrgkooli uuringust. Euroliidu keskmine on 15 protsenti.

Töömaleva noored kinnitasid nagu ühest suust, et värvida on lõbus. See olevat palju parem kui koristamine ja rohimine, millega nad tegelesid maleva alguspäevil Tarvastu kalmistul enne paadikuuride kallale asumist. 2 × MARKO SAARM

PAADIKUURID

Malevlased pintseldasid Suislepa värvilisemaks

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Kui maikuus otsustati, millise Tartu kõrgema kunstikooli tudengi kavandi järgi hakatakse Suislepa mõisa juures jõe vastaskaldal olevaid paadikuure värskendama, siis nüüd on Tarvastu töömaleva lapsed need juba osaliselt üle võõbanud.

«Selle aasta põhiobjekt ongi Suislepa paadikuurid ja nendega oli niimoodi, et kõigepealt tegime Tartu kõrgema kunstikooliga võistluse, mille abil valisime kavandi välja,» tähendas projektijuht, Tarvastu valla haridus- ja kultuurinõunik Maive Feldmann.

Paadikuuri uus ilme

Kavand sai kokku kahe tudengi mõtetest: Ave Kitsel kujundas paadi ja Mulgi mustri ornamendid ning Helisa Aare «Suislepa» õuna ja rahvarõivais seltskonna.

«Paadikujutise tingis hoone otstarve ja õunasort viitab otseselt Suislepale. Rahvatantsijad on võetud kohalikest arhiividest,» selgitas Kitsel.

Tarvastu töömaleva noored alustasid paadikuuride kallal tööd möödunud teisipäeval. Nüüd on uue värvkatte ja mustrid saanud kuuride jõepoolne külg. 20. juuniks, kui malev töö lõpetab, peab valmis olema ka kuuri esimene pool.

Maive Feldmann rääkis, et samamoodi kui tagumine külg, tuleb ka esimene punase ja halliga. «Praegu on küll selline tunne, et saame kõik õigeks ajaks valmis. Oleme 20. juunile plaaninud väikese lõpupeo, kus anname paadiomanikele kuurid üle ja kõik saavad uudistada, kuidas uus välimus tundub,» lausus ta.

Kitsel märkis, et üks pool on juba peaaegu valmis. Punasele seinale oli vaja veel peale joonistada mõned hallides toonides kujundid. Värvilahendus sai tudengi sõnul just niisugune sellepärast, et esimeste paadikuuride omanikud ei soovinud senist värvi muuta. «Siis otsustasime meiegi valida punase, aga lisada mingi kontrasti,» tähendas ta. Vaadanud seina üle, tõdes ta, et punane sobib rohelisse loodusesse hästi.

Suislepa paadikuuride juures tehtud värskendamistöö paistab kõige paremini silma neile, kes paadiga jõe peal sõidavad.

Tarvastu töömaleval on juubeliaasta. «See on meie 15. töösuvi,» märkis Maive Feldmann.

Värvida on tore

Nagu tavaks on saanud, käib kohal 25 noort. Tööd tehakse neli tundi päevas ja selle eest saadakse tunnis 1,90 eurot. Malevast leiab tänavu valla koolide 13—19-aastaseid õpilasi, kellest nii mõnigi käib ka kunstikoolis, mistõttu paadikuuride maalimine on õigetes kätes.

«Värvimine on hea töö,» lausus Feldmann. «Noored teevad seda lõbuga.»

Seda, et pintseldada neile meeldib, kinnitasid nagu ühest suust Triin Toomsoo, Renee Trei ja Maarja Milistver, kes olid parasjagu ametis paadipildi maalimisega.

Malevlasi juhendas kavandi autor.

Feldmanni sõnutsi jälgivad lapsed hoolega tudengi tööd ja ettejoonistusi ning kuulavad, kuidas ja missuguse värviga pilte teha.

Kadriorgu pääsuks kullast ei piisa

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Presidendi kantselei otsustas, et tuleva nädala lõpul pääseb presidendi vastuvõtule üheksa Viljandimaa noort, kes tänavu lõpetavad kooli kuldmedaliga. Et kullaga lõpetajaid on rohkem, tuli mõnes koolis teha karm valik.

Karksi-Nuias asuva August Kitzbergi gümnaasiumi direktor Jaak Israel tunnistas, et polnud sugugi lihtne otsustada, kumb nende koolis kullaga lõpetav neiu reedel presidendi roosiaeda sõidab. «Mõlemad on tublid ja kulla nimel vaeva näinud,» ütles ta.

Mahub 400 noort

Kui eelmisel aastal lahendas kool samasuguse olukorra liisku visates, siis tänavu kogunes viieliikmeline kooli juhtkond ja valis mineja hääletuse teel. «Vaatasime, kumb on olnud olümpiaadidel tublim,» selgitas Jaak Israel ja möönis, et lõpuks oli valik ikkagi subjektiivne.

«Loomulikult tekkis teisel kohe küsimus, mis põhjusel tema kõrvale jäi, aga ma ei oskagi sellele päris konkreetselt vastata,» tunnistas direktor.

Otsustada paraku tuli, sest maavalitsus sai kutse anda ainult ühele lõpetajale. Kutsete hulka suurendada polnud võimalik, sest presidendi kantselei oli 30. aprillil teatanud Viljandimaalt vastuvõtule pääsevate noorte arvu. «Seda on niigi kaks rohkem kui paar aastat tagasi,» lausus maavalitsuse haridusosakonna peaspetsialist Rein Schihalejev.

«Kahjuks on tõesti nii, et Eestis on kooli medaliga lõpetajaid rohkem, kui presidendi roosiaeda mahub,» nentis presidendi avalike suhete nõunik Toomas Sildam. Tänavu on kutsutuid 400.

Sildam selgitas, et kutsutute nimekirjad sünnivad koostöös haridusministeeriumi ja maavalitsuse haridusosakondadega. «Oleme viimastel aastatel kutsutute arvu suurendanud, et tunnustada võimalikult paljusid tublisid koolilõpetajaid,» lisas ta.

Kolm kooli pidid valima

Kutsed tuli kantselei nõudel jagada nii, et mõlemast Viljandimaa kutsekoolist saaks Kadriorgu sõita parim lõpetaja. Gümnaasiumide vahel jäi jagada seitse pääset. Et Suure-Jaanis ja Võhmas tänavu kullaga lõpetajaid pole, siis nemad kutset ei saanud. Kergelt pääses ka Abja kool, kus on üks kuldmedalist.

Karksi-Nuia ja Tarvastu kool pidid kahest valima ühe ning Viljandi gümnaasium seitsmest neli.

Rein Schihalejevi sõnul võis aprilli lõpul prognoosida, kui palju medaliga lõpetajaid tuleb, ning selle põhjal tehti valikud. «Seepärast saigi Viljandi gümnaasium rohkem kutseid,» ütles ta.

Viljandi kooli direktor Ülle Luisk selgitas, et nendel tegi otsuse gümnaasiumi rühmajuhtide nõukoda. Hääletamiseks ei läinud, otsus sündis konsensuslikult. Arvesse võeti koolijuhi sõnul eeskätt aineolümpiaadidel osalemist ja seal saadud kohti.

Jaak Israeli meelest oleks õige anda kutse kõigile kuldmedaliga lõpetavatele õpilastele. «See vastuvõtt on neile tipphetk ja saavutuse tähistamine,» leidis ta ja lisas, et ei pea praegust kuldmedalistide vahel vahetegemist õigeks.

Kõik kuldmedalistid, hõbeda saanud ning tänavu medalita jäänud koolide parimad lõpetajad on oodatud 18. juunil maavanema vastuvõtule. Praeguste andmete järgi on kullaga lõpetajaid sel aastal Viljandimaal 12 ning hõbeda saajaid 10.

12 sel aastal gümnaasiumi lõpetavat Viljandimaa noort saab tänavu hea õppimise eest kuldmedali. Seitse neist pääseb reedel presidendi vastuvõtule. MARKO SAARM

ABI

Peatselt kostavad Kondase ligidal taas laste rõõmsad kilked

SIIM PIIRAK
siim.piirak@ajaleht.ee

Kondase keskuse kõrval asuvas Jaani kiriku lastemajas avab järgmisel nädalal uksed lastehoid, mille teenuseid hakatakse pakkuma töötutele vanematele.

Põhjus, miks selles punastest tellistest majas laste päevahoiuga tegelnud Kukeräädsik pillid kotti pani, oli asjaolu, et maja ei pidanud sooja. Hoone kuulub Viljandi Jaani kogudusele ning kirikuõpetaja Marko Tiituse sõnul on vead nüüd parandatud.

«Tänu sellele projektile oleme saanud teha vajalikud investeeringud: paigaldatud on õhksoojuspumbad, käimlad muudeti lastele sobilikuks ja kohendatud on muudki» rääkis ta Euroopa sotsiaalfondist saadud raha eest tehtud tööde kohta.

Projektijuht Anne-Ly Ütsiku sõnul on teenus mõeldud neile vanematele, kel pole tööd, kuid kes otsivad seda. «Vaja on käia koolitustel, õppimas või läbirääkimistel,» kirjeldas Ütsik olukorda, milles viibivad tööotsijad.

Lapsed hoitud, töö leitud

«Eesti evangeelse luterliku kiriku projekti «Lapsed hoitud, töö leitud!» rahastaja on sihtasutus Innove,» ütles Marko Tiitus.

Anne-Ly Ütsiku kinnitust mööda on säärast teenust hädasti vaja. Töötukassas ollakse õnnelikud, et töötud vanemad ei saa neile enam ära öelda. «Kuuldavasti on palju selliseid vanemaid, kes ütlevad, et läheksid koolitusele, aga neil pole last kellegi hoolde jätta,» rääkis Ütsik.

Kõige tähtsam on naise jutu järgi teada, et hoidmisteenused ja kõik nende juurde kuuluv on tasuta ning kahe euro ulatuses kompenseeritakse ka väljastpoolt linna tulnute kulu. «Me maksame peale,» tõdes Ütsik.

Üks laps võib seal käia kõige rohkem kolm kuud. «Kolme kuuga peaks olema võimalik leida võsukestele lasteaed ning endale töö,» lausus Tiitus.

Ennekõike võetakse hoiule kolme- kuni seitsmeaastaseid lapsi, kuid tagasi ei saadeta ka nooremaid. «Alla kaheaastane laps läheb kirja kahe lapsena, seda näevad ette Euroopa nõuded,» märkis Ütsik.

Kaks kasvatajat kolmest, kes seal tööle hakkavad, olid varem töötud. «Nad saavad siia vähemalt pooleks aastaks töökoha,» jutustas projektijuht. Nii kaua kestab see projekt. Poole aasta jooksul peab hoiult läbi käima vähemalt 20 last, kui seda ei suudeta tagada, pole välistatud, et kogudusel tuleb sotsiaalfondist saadud raha tagasi maksta.

Väikese kogukonna võlud

«Projekt lõpeb aasta lõpul ja edaspidi saab Jaani kogudus pakkuda tasulist lapsehoiuteenust,» rääkis Anne-Ly Ütsik. Marko Tiitus avaldas lootust, et leitakse teine projekt, mis võimaldab jätkata tasuta teenuse pakkumist.

«Me oleme tööl vajadust mööda,» lausus Ütsik. Vanem võiks lapsehoiusoovist tema sõnutsi ette teatada meiliaadressil annely@vykk.vil.ee. «Nädalavahetustel oleme lahti üksnes erandkorras, siis kui on mingi koolitus.»

«Et sihtrühm on konkreetne, on põhjust olla paindlik,» ütles Tiitus. «Kirik püüab teha midagi, toetamaks neid, kes ei kuulu kogudusse, ent elavad siin piirkonnas.»

«Lapsevanematel ei maksa tuua mudilast siia selleks, et minna ise randa,» lisas ta.

Projektijuht Anne-Ly Ütsiku sõnul on töötutel vanematel Viljandis lapsehoiuteenust hädasti tarvis. ANNA AURELIA MINEV

«Viljandi on väike ja sellised asjad tulevad välja,» arvas Ütsik. «Kontrollima me ei hakka, me ikkagi usaldame inimesi.»

Nädalavahetusel tehakse hoones veel viimaseid korrastustöid, muretsetakse juurde mänguasju ja hoovi ehitatakse liivakast.

Elektrikaabli paigaldamisega saadakse Tallinna tänaval ühele poole selle kuu lõpul. MARKO SAARM

Linna elektrivõrk muutub tugevamaks

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Osaühing Elektrivõrk tugevdab Viljandi elektrivõrgu ringtoidet ning asendab senise kaabli uue ja võimsama maakaabliga.

Juuni algul pihta hakanud ehitustööd käivad Tallinna tänav 41 ja 44 vahelisel lõigul ehk Škoda ja Volkswageni esinduse ning Uku keskuse vahel. Tööde tärmin kukub juuni viimasel reedel.

Nagu selgitas Elektrilevi kommunikatsioonispetsialist Kaarel Kutti, võeti töö ette, sest uue kaubanduskeskuse avamisega kasvas kõnealuses piirkonnas elektritarbimine.

«Et tegu on ringliini tugevdamisega, siis parandavad Tallinna tänaval tehtavad tööd kogu Viljandi elektriga varustamise kindlust,» rääkis ta. «Ühtlasi läheb kiiremaks rikete likvideerimine, sest linnaelanikele saab elektrivarustuse taastada ümberlülituste abil.»

Tööde käigus paigaldatakse Tallinna ja Toorlina alajaama vahele ligi 300 meetrit maakaablit ning Tallinna alajaam saab kaugjuhitavad võrguseadmed. Need annavad Kutti sõnul uusi võimalusi riketele operatiivsemalt reageerida ja teha lülitusi kaugjuhtimise abil.

«Ehitustööde maksumus on ligi 30 000 eurot ja ehitaja, LTV Projekt annab valminud liini Elektrilevile üle augustikuu jooksul,» lausus Kutti.

Ta märkis, et suve jooksul tehakse Viljandis elektrivõrgu täiustamiseks teisigi töid, aga need enamasti linlase silma ei häiri: näiteks paigaldatakse alajaamades kaugjuhitavaid võrguseadmeid.

Viljandi tänavatel sõidavad Corvette'id

Sel nädalavahetusel peab Eesti Corvette'i klubi Viljandis suvepäevi, seepärast on kultuuripealinnas võimalik uudistada ja sõitmas näha eri ajastute Chevrolet Corvette'e.

Täna pärastlõunal kogunevad nimetatud marki USA sportautod Vabaduse platsile näitusele ning külastajate osalusel valitakse välja kolm ürituse paremat neljarattalist. Pärast seda suundutakse ühisele demonstratsioonsõidule, tehes Viljandi staadioni kõrvale jäävas parklas vahepeatuse.

Eesti Corvette'i klubi juhataja Margus Kärt ütles, et üritusest võtab kindlasti osa vähemalt 12 sõidukit, ent võib-olla lisandub neile veel paar. («Sakala»)

Tiit Aavasalu (vasakul) ja Mehis Luuken võtavad ahjust välja äsja valminud suitsuvorste. MARKO SAARM

OMATOOTED

Lihatööstus annab puhkekeskusele vunki

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Pakkumaks oma külalistele värskeid ja tervislikke tooteid, rajas Suure-Jaani vallas asuv Vanaõue puhkekeskus väikese lihatööstuse, kus valmistatakse läinud aasta algusest suitsuvorste ja sinke.

Vanaõue juhtide Tõnu Aavasalu ja Mehis Luukeni jutu järgi sai mõte alguse sellest, et nad kasvatasid mahedalt lambaid ning otsisid võimalusi oma toodangut täie ette ära kasutada. «Püüame külastajatele pakkuda võimalikult kvaliteetset, sealhulgas ka mahedalt kasvatatud toidukraami. Kui mõtled, kuidas tehakse suurtes tööstustes kanaviinereid, siis ei tahagi neid süüa: neisse läheb ju kogu kana sulgede ja luudega tükkis,» kõneles Aavasalu.

Tervislikkus tõuseb hinda

Mehis Luukeni sõnutsi on paljud kliendid terviseteadlikud ning nõus kvaliteetse toidu eest rohkem maksma. Kui suurtes tööstustes on levinud kõiksugu lisandite kasutamine, siis Vanaõuel püütakse toodetesse panna võimalikult vähe keemilisi aineid.

«Et oskusi omandada ja toidukäitlemise rangete nõuetega kursis olla, on kaks meie küla meest käinud Olustvere teenindus- ja maamajanduskoolis toidutehnoloogia ja lihakäitlemise täienduskursustel,» rääkis Tõnu Aavasalu.

Vanaõue köögis on hakklihamasin ning lihasaag, -segaja ja -prits. Viimati mainitu lükkab massi sooltesse. Ei puudu ka suitsuahi ning kiirjahutus- ja vaakumpakendusseadmed. Aavasalu sõnutsi on väikeses tööstuses siiski palju käsitsitööd ja toodangu kogused on väikesed. Mõistagi kergitab see toodete omahinda.

Peale omatoodete valmistamise pakub Vanaõue teenust Viljandimaalt ja naabermaakondadest pärit klientidele, kes soovivad põhiliselt suitsuvorsti ja sinki. Seejuures võivad tellijad kindlad olla, et saavad tagasi endi toodud lihast valmistatud tooted. «Olen jahimees ning toon mõnikord töödelda ka enda lastud loomade liha; samuti on meil hea koostöö mitme jahisektsiooniga,» kõneles Mehis Luuken.

Mure on tema sõnutsi tapamajaga: Vanaõuel ega lähipiirkonnas seda ei ole. Varem oli mõne kilomeetri kaugusel Ruusal riigimetsa majandamise keskusele kuuluv ulukite kogumise ja hoidmise koht, aga see müüdi oksjonil uuele omanikule. Mure peaks leevenema, kui Suure-Jaani jahipiirkond saab Taeveres valmis ulukite esmase kontrollimise ja tükeldamise keskuse.

Hundid tegid hävitustööd

Juba seitse aastat lambaid kasvatanud Vanaõue puhkekeskus on karja järjepidevalt suurendanud ning seni on kogu liha läinud oma ettevõtte tarbeks. «Tunamullu oli kari paisunud 150 loomani, aga hundid tungisid lausa lauta ja murdsid 72 looma. Kõige rohkem langes ühe korraga nende ohvriks 24 lammast,» jutustas Aavasalu.

«Varem oli lammastel hea elu: loomad käisid sisse ja välja, nagu ise tahtsid. Nüüd saavad nad päikesetõusul välja ja päikeseloojangu ajal peavad minema lauta tagasi. Videokaamerad on ka üleval. Ööpäev ringi me loomi enam lahti hoida ei söanda, sest Soomaa poolt üle jõe ujuvad hundid kujutavad endast alatist ohtu. Vahepeal oli tunne, et ei taha enam lambaid pidadagi,» ohkas Aavasalu.

Praegu on Vanaõuel täiskasvanud lambaid 65, aga koos talledega ulatub nende arv juba üle saja. Osa karja, 18 lammast on põllumajandusministri juures rendil ja täidab muruniiduki ülesannet.

Nii Mehis Luukeni kui Tõnu Aavasalu arvates võiksid väikestele toiduainetööstustele esitatavad nõuded olla märksa leebemad kui praegu, sest just ülemäära rangete nõuete tõttu jäävad paljud väiketööstused loomata.

«Suure-Jaani piirkonnaski on tühjana seisvaid vanu meiereisid. Euroopa uuel rahastamisperioodil võiks toetada eeskätt väiketootjaid, kes annavad piimale või lihale töödeldes lisandväärtust. Nad võiksid saada kergemini lubasid ja nende tegevust võiks igati soodustada,» arutles Aavasalu.

«Lääne-Euroopas annavad just sellised väikesed tööstused paikadele mõnusat omapära, kui rääkida piirkonna inimeste tegemistest ja traditsioonidest,» lisas Mehis Luuken.

Ainulaadne muusikapidu algab ülehomme

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Esmaspäeval kell 14 avatakse heliloojate Kappide majamuuseumis pidulikult 16. Suure-Jaani muusikafestival.

Peakorraldaja Kätlin Kink ütles, et kõik tõotab laabuda, kui vaid ilm alt ei vea. «Tõttöelda ei ole ma julgenud ilmateadet uuridagi,» lausus ta.

Oma õla on üritusele alla pannud Ilmarise koor ja laste töölaagris osalejad, kelle abil festivalipaigad kenasti korda tehakse.

Nädal aega kestev muusikapidu pakub nagu ikka kõrge tasemega kontserte.

Piletimüügi põhjal otsustades on endiselt publiku suur lemmik Hüpassaare rabasaarel antav päikesetõusukontsert. Keskmisest suuremat huvi pakuvad ka ERSO, Suure-Jaani õigeusu kirikus esinev Tihvini Uspenski mungakloostri koor, Tanel Padar ja Bonzo.

Mõned ettevõtmised, näiteks kolmapäevane lastepäev on sel aastal kavas esimest korda.

«Kella 12—17 on töötoad, esinevad valla laululapsed ja Suure-Jaani järvelegendi tegelased. Üritus on lauluväljakul ja tasuta. Kui juhtub, et ilm on väga vihmane, kolime gümnaasiumi võimlasse,» rääkis Kätlin Kink.

Laupäev on kohvikute päev. Oma kohviku ja töötoa avab Kappide majas Vastemõisa naisteühendus. Soovist avada koduaias kohvik oli eilseks teada andnud veel kaks Suure-Jaani perenaist.

Näitusesaalides on kaks erinevat maailma Soomest

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Neljapäeval avati Kondase keskuses kaks soome kunstnike näitust.

Viljandi näitusekülastajatele juba tuttav Anna Wildrose tõi seekord kaasa ka Kaarina Staudinger-Loppukaarre maalid, millel on kujutatud müstilisi olevusi.

Kaarina Staudinger Loppukaarre suri Savonlinnas tänavu märtsis 101-aastasena. 1990. aastatel kujunes temast üks huvitavamaid soome ITE-kunstnikke. ITE ehk *itse tehty elämä*, mida võiks eesti keelde tõlkida kui omaloodud elu, on soome nüüdisaegne rahvakunst.

Kaarina Staudiger Loppukaarrest jäi maha üle seitsme tuhande teose, eluajal esines ta kahesajal näitusel. Suurim tunnustus saabus 2005. aastal, kui ta kutsuti osalema Helsingis korraldataval suurel rahvusvahelisel autsaiderkunsti näitusel «Oma maailmas».

1933. aastal lõpetas Kaarina Staudinger-Loppukaarre Helsingis kaardijoonistamiskursused ning sellest alast sai kunstnikuks olemise kõrval tema elukutse. Kunsti ei õppinud ta kusagil. Omapärases tehnikas maalid valmisid tal peamiselt öösiti ärkveloleku ja une piiril.

Anna Wildrose'i kollaaži- ja assamblaažinäitusel «Sinine, valge, punane», mille puhuks Mari Vallikivi ja Mari Meister võõpasid isegi ühe näitusesaali seinad sobivalt eresiniseks, on ühendatud bütsantslik küllus, roheline mõtlemisviis, ärritav ülepakutus ja müstiline naiselikkus. Igal teosel on oma tekkelugu ja kihtidena kooruv olemise filosoofia.

Oma tööde saamislool peatudes rääkis kunstnik, et enamiku materjali hangib ta vanakraamiturult või kasutab muid käibel olnud materjale.

«Näete, need on pesutriikimislauad,» osutas ta nelja teose alusele.

Anna Wildrose'i looming on töömahukas ja nõuab imepeent nikerdamist.

Seda, kui kaua tal ühe teose valmimiseks aega kulub, kunstnik öelda ei osanud. «Tavaliselt on mul mitu asja korraga käsil, teen natuke üht ja siis teist.»

Tihtipeale tulevad pärast mõnda töömahukat näitust tema sõnutsi ka tüdimus ja loobumismõte.

UUED

Kaarina Staudinger-Loppukaarre ja Anna Wildrose'i näitused on Kondase keskuses avatud 15. septembrini.

«Pruugib siiski ainult natuke aega mööda minna ja juba hakkavad ideed peas liikuma,» naeris ta.

Anna Wildrose on töötanud lasteaiakasvatajana ning tal on kannatust ja oskust oma peent tehnikat teistelegi õpetada. Ta usub siiralt, et maailma ei ole veel sündinud inimest, kel puudub loovus.

«Kõik lapsed suudavad fantaasiarikkaid mänge välja mõelda, alles hiljem unustavad nad selle oskuse,» rääkis ta.

Tema töötoad on Kondase keskuses ka neil päevil.

ANNA AURELIA MINEV

Anna Wildrose ning tema peen ja külluslik, sümbolitest tulvil looming

VILJANDI ÜHENDATUD KUTSEKESKKOOL

VASTUVÕTU INFO

2013
2014

PÕHIHARIDUSE BAASIL:

- arvutid ja arvutivõrgud 3,5 a
- autotehnik 3,5 a
- kokk 3,5a
- automaaler 3a
- autoplekksepp 3 a
- veoautojuht (bussijuht) 3 a
- ehitaja (kivi- ja betoonkonstr. ehitus) 3 a
- ehitaja (lihtsustatud õppekava) 3 a
- ehitusviimistleja 3 a
- ehitusviimistlus kuulmispuudega õppijale 3 a
- ehitusviimistleja (lihtsustatud õppekava) 3 a
- keevitaja 3 a
- keevitaja (MIG/MAG osaoskustega) 1 a
- mööblirestauraator (sadulsepp) 1 a
- keskkonnatehnika lukksepp 3 a
- tööriistalukksepp 3 a
- ehituspuusepp 3 a
- elektrik 3 a

KESKHARIDUSE BAASIL:

- puit- ja kiviehitiste restaureerija 2 a
- ehitaja 2 a
- ehitusviimistleja 2 a
- plaatija 1 a
- pottsepp 1 a
- automaaler 2 a
- autotehnik (sessoonõpe) 2 a
- arvutid ja arvutivõrgud (ses.õ.) 2 a
- kokk (ses.õ.) 2 a
- keskkonnatehnika lukksepp (ses.õ.) 2 a
- kinnisvarahooldusmeister (ses.õ.) 2 a
- elektrik (ses.õ.) 2 a
- bussijuht (D, sesoonõpe) 5 k
- veoautojuht (C, sesoonõpe) 5 k

HARIDUSNÕUDETA:

- abikokk 1 a
- müürsepp (ehitaja) 1 a
- palkmajaehitaja 1 a

Vana-Võidu, Viiratsi vald
70108 Viljandimaa
tel 435 1020
info@vykk.vil.ee
vykk.vil.ee

Dokumentide vastuvõtt Viljandis Leola t 15-a tööpäevadel kella 9–14.

ÕPIME ELU, MITTE KOOLI JAOKS

INSTRU REMONDIMÜÜK

Juulikuus uuendame oma Viljandi kauplust. Enne remonti kogu kaup

-50%

V. a kontaktläätsed ja Polaroid päikeseprillid -30%

instrumentarium

VILJANDI
Centrum, tel 435 1163
www.instru.ee

Tank® Indoor Systems

Suve suurim hinnavõit

Valik kapilahendusi **koos liugustega** soodushinnaga

ELUAEGNE GARANTII
Kvaliteet aastast 1993

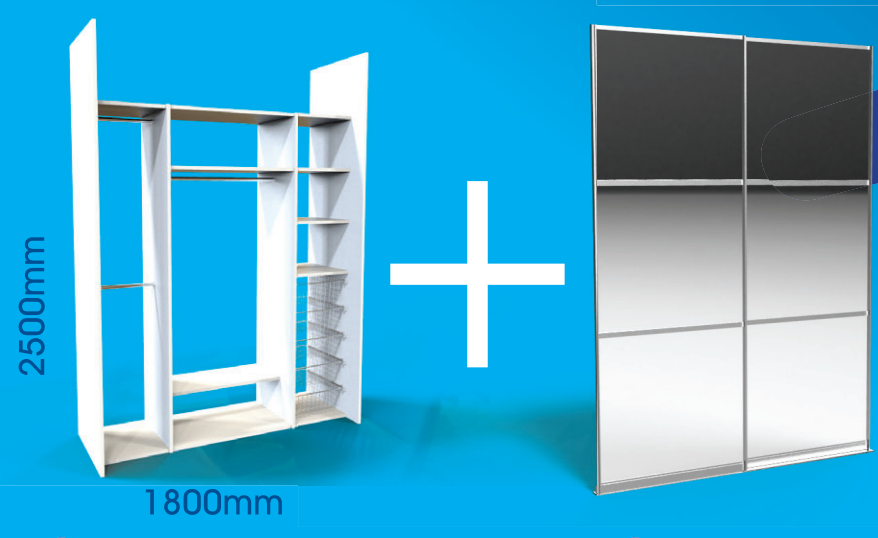

653€
1004€
järelmaksu kuumakse
12€

Sügavus: 650/520mm
Kõik kapid on valmistatud kõrge kvaliteediga 22mm paksusest mööbliplaadist.
Kõik kapilahenduste hinnad sisaldavad alumiiniumraamiga peegeluksi.

923€
1420€
järelmaksu kuumakse
18€

690€
1062€
järelmaksu kuumakse
13€

854€
1314€
järelmaksu kuumakse
16€

501€
771€
järelmaksu kuumakse
10€

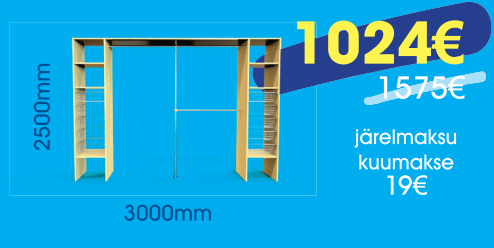

1024€
1575€
järelmaksu kuumakse
19€

832€
1280€
järelmaksu kuumakse
16€

941€
1447€
järelmaksu kuumakse
18€

632€
972€
järelmaksu kuumakse
12€

Toodete juures näidatud järelmaksu kuumaksed on sissemaksega 25% ja tagastamise tähtajaga 4 aastat. Teenuse pakkujaks on Swedbank Liising AS. Tutvu teenuse tingimustega kaupmehe klienditeenindaja juures, vajaduse korral konsulteeri asjatundjaga.

Krediidi kulukuse määr on 15,01% aastas järgmistel näidistingimustel: järelmaksu summa 500€, sissemakse 10%, tagastamise tähtaeg 2 aastat, intress 9,9% aastas, lepingutasu 19€. Määr on arvestatud eeldusel, et põhiosa ja intress makstakse tagasi igakuiste annuiteetmaksetena.

www.tankstudio.ee

Viljandi salong: Leola 53 (HOME GALLERY)

TEEMAD

Toimetaja TIINA SARV, 433 0047, tiina.sarv@ajaleht.ee

2

Täna saavad Rakveres kokku Eesti kultuurilinnade võrgustiku taidlejad, et anda kell 18 ühine kontsert ning pidada maha lustakas simman rahvaaias. Viljandit esindavad kaks naisrahvatantsurühma: Leola ja Viljandi.

TEATER

Kuus uut näitlejat toovad Ugala truppi noort energiat

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Ugala juht Heiti Pakk peab töövõiduks uusi inimesi, kes on teatrisse tulnud, ning loodab, et ka remont ükskord algab.

Ugala järjekordne hooaeg hakkab lõpule jõudma. Kokkuvõtteid on veel vara teha, aga küsin siiski: mis tundega teie, Heiti Pakk (pildil), kui teatri juht sellele vaatate? Kas läks korda?

Sõnasabast kinni võttes ütleks iga teatrijuht, et korda võiks teatris alati rohkem olla.

Liitusin Ugalaga, kui 93. hooaeg täie hooga käis. Suursündmuseks plaanitud külalisterohke «Minu oma» ja tipplavastuseks kasvanud «Idioot» olid juba esietendunud ning mu teisel tööpäeval nägi ilmavalgust «Ladu».

Edasi hakkasid asjad toimuma tormilise kiirusega ja suurte hulkadena. Minusuguse uustulnuka jaoks just nimelt hakkas toimuma, sest teatritöö planeerimise tsükkel on päris pikk ja ma sattusin ammu enne mind algatatud sündmuste keskele. Aga teatri juhina pidin ma kõike oma käskkirjaga kinnitama.

Nii ma siis kinnitasin tähtsa näoga näiteks ühe nädala jooksul viie lavastuse repertuaarist mahavõtmise — need olid jõudnud end tühjaks mängida. Kuulutasime välja viimased etendused päriselt, mitte kulunud reklaamitrikina.

Näiteks «Amadeust» tuli ära saatma rõõmustavalt suur hulk vaatajaid kõikjalt Eestist. Ning kümme aastat repertuaaris olnud «Helesinise vaguni» viimasest etendusest sai sündmus: Tallinnast haagiti Viljandi rongi koosseisu lausa erivagun, milles autor Andrus Kivirähk koos pealinlastest vaatajatega kohale sõitis.

Samal ajal tuli proovisaali ja töökodade ustest uusi lavastusi peale: lastele «Õed nõiduses» ja «Suur maalritöö», Kuressaare linnateatriga kahasse «Vana õngitseja», samuti «Kolemees» ja «Sajand» — kirev seltskond, nagu teatris peabki olema.

Loodan, et hakkan selle kirevuse ja tempoga harjuma. Kui ei harju, siis lisan oma lavastusega sügisel värvi juurde.

Mille panete oma senise tööaja pluss-, mille miinuspoole?

Plusspoolel on kindlasti uued juhid, kes meiega liitusid nii turunduses kui lavatehnilises ja valguskujunduse vallas. Nende töö esimesi tulemusi loodame näha juba sel suvehooajal.

Olen väga rahul, et otsustasime taastada «Tuule pajuokstes», mis oli plaanitud ühe suve liblikana, aga osutus Salme Reegi nimelise lastelavastuse preemia vääriliseks. Selle suve lõpul saab seda näha Tallinna botaanikaaias.

Ugala on üks agaramaid «Aitan lapsi!» projektis osalejaid: oleme aidanud teatrisse pääseda rohkem kui 700 lapsel, kes ilma toetuseta poleks seda ehk endale lubada saanud. See on projekt, mida võivad kõik toetada, kui ringlustaarat tagastavad ja oma sendid teatripiletite ostmiseks annavad.

Ja veel: vallutasime tagasi Viljandi lossimäed ning teeme seal jälle vabaõhuteatrit. Nüüd siis sellest, kuidas kino teha. «Viimne võttepäev» räägib «Viimse reliikvia» sünnist. Naljaga pooleks.

Kahju on, et meile nii vajalik väljasõidulavastuste valmidus on visa tulema. Meil oleks tulnud palju rohkem mujal mängida. Seda võimendab teine miinuspoolele jääv asi: peaksime paremini tundma teatrimajja tuleva vaataja ootusi ja harjumusi.

Teame soovi, et etendused algaksid varem. Aga kui palju varem, et kaugemalt kohalesõitnud koju jõuaksid? Viljandi on keset Eestit, nii et siia pole liiga pikk maa teatrisse tulla peaaegu kellelgi, kui vaid mõistlikult tagasi saaks.

Usume siiski, et üks kindel aeg kindlal päeval on parem. Kui etenduste algusaegadega liiga palju mängida, tekib segadus.

Ning veel üks mure, mis meid saadab: kuidas Ugala paremini meedias kajastuks ja suurte linnade teatrite varju ei jääks? Meil on ju märksa rohkem väärtuslikku, kui oskame välja pakkuda.

Räägime natuke lähemalt inimestest. Kuuldavasti tuleb kultuuriakadeemia andekast näitlejate lennust Ugalasse tööle terve hulk noori. Kes need on?

Seekordne lend on väga kokkuhoidev ja ühtne. Et sellest koostegemise vaimust ja noorest energiast võimalikult suurt kasu saada, otsustasime kutsuda oma truppi lausa kuus noort näitlejat. Need on Adeele Sepp, Klaudia Tiitsmaa, Marika Palm, Vallo Kirs, Rait Õunapuu ja Kristian Põldma.

Kõik nad mängivad kaasa Ugala praegustes lavastustes ning saavad järgmisel hooajal palju tööd. Mõni neist ka lavastajana: Vallo Kirs toob augusti algul Vargamäel välja «Vanad ja noored» ning Adeele Sepp septembris uue hooaja avalöögina «Y-generatsiooni».

Mis saab teatri staažikatest näitlejatest?

Kõik vanemad Ugala näitetrupi liikmed jäävad teatriga seotuks. Mõne töösuhe muutub, et eelarve võimaldaks uusi tulijaid tööle võtta. Uuest hooajast töötavad rollilepingute alusel või jätkavad osalise koormusega Arvo Raimo, Peeter Jürgens, Andres Oja, Arvi Mägi, Margus Vaher ja Anne Valge.

Nii suurt truppi pole Ugalas vist tükk aega olnud.

Lõpuks ka nukravõitu teema, Ugala remont. Kultuuriminister Rein Lang vastas «Sakala» pärimisele, et raha eraldamise otsust ei ole valitsusest loota enne septembrit ja riigikogust enne novembrit. Ta arvas siiski, et projekteerimist ei tohiks katkestada. Kas jätkate seda lootusrikkalt?

Remont Ugalas pole sugugi nii nukker teema, kui mõne fassaadi sisse tekkinud prao ja edasilükkunud renoveerimise põhjal võiks arvata. Uuendame oma nappidest summadest jõukohaselt tööruume, näiteks grimmitöökodasid, etteasteruume ja garderoobe. Valguspargi vahetus viiakse lõpule suvepuhkuse ajal ja uus valgustus hakkab publiku silma rõõmustama mõlemas saalis.

Muidugi vajaksid lavatehnika, suured ruumid ja välisseinad uuendamist, aga seda pole lisarahata võimalik teha. Sama tähtis on praegu kasutult seisvate ruumide ümberehitamine nüüdisaegseteks proovi- ja etenduskohtadeks.

Loodame järgmise aasta jooksul projekti tellida ning ülejärgmisel ümberehitust ja renoveerimist alustada. See oleks juba kolmas katse viimaste aastate jooksul. Peab õnnestuma!

Fjodor Dostojevski keeruka ja mitmekihilise romaani «Idioot» põhjal valminud lavastus oli kultuuriakadeemia teatriõppe tänavuste lõpetajate julge ja õnnestunud ettevõtmine. JAANUS LAAGRIKÜLL

MUUDATUSED

Ugala näiteseltskond uueneb.

- Teatris asuvad tööle noored näitlejad Adeele Sepp, Klaudia Tiitsmaa, Marika Palm, Vallo Kirs, Rait Õunapuu ja Kristian Põldma.
- Arvo Raimo, Peeter Jürgens, Andres Oja, Arvi Mägi, Margus Vaher ja Anne Valge jätkavad osalise koormuse või rollilepingutega.

Allikas: Heiti Pakk

Säravad akordionistid ja noored pianistid

JAAK KÕDAR,
korraldaja

Helide tulevärk ja virtuoosne pillikäsitsus iseloomustavad etteastet, mis on plaanis 20. juulil Nava laval. Korraldajad panid kontserdile pealkirjaks «Balti akord», et tähistada kolme riigi üksmeelt ja kooskõla kultuuris, majanduses ning poliitikas.

Kaheksa aasta jooksul on Naval kõlanud hõbehäälsed tenorid ja sopranid, puhkpillid ja kristallklaasid, ehtne Itaalia viiul ja Rathke klaver. Tänavu lisanduvad neile Itaalia akordionid, mida mängivad kolm meistrit. Üks neist on eestlastele hästi tuntud Henn Rebane, teine Lätis kuulus Kaspars Gulbis.

Kolmas on Leedu tuntuim kontsertakordionist professor Kazys Stonkus, kes on solistina ja eri ansamblite koosseisus läbi sõitnud üle poolesaja riigi. Ainuüksi viimase viie aasta jooksul esines ta muu hulgas sellistes linnades nagu Peking, Shanghai, Ankara, Madrid, Hongkong, Tokyo, Osaka, Istanbul, Brüssel, Pariis, Cannes, Ateena ja Rooma.

Oleme uhked, et saame selle loetelu lõppu lisada festivali «Nava lava». Milliseid üllatusi nad meile pakuvad, seda teavad nad ise. Kava alles küpseb ja saab lihvi Euroopa kontserttурneel.

Teise kontserdi idee pakkus tähistaevas. Nimelt võib loota, et 20. juulil ehib laotust suur kuu. Seda ei ole varem festivali ajal juhtunud.

Meenus kohe Beethoveni «Kuupaistesonaat», mida ema Naval mängis, kui ma laps olin. Seesama klaver on alles ja heas korras. Nii pöördusin meie klaveriprofessori Ivari Ilja poole ning ta nimetas eesti, läti ja leedu üliõpilase, kes võiksid selle ühe klaverimuusika tippteose ette kanda.

Eestist astub üles Karl Peterson, Lätist Astra Lazdina ja Leedust Joris Sodeika. Juuni lõpul kogunevad nad Navale, et teha üks suur proov. Olulised on klaveri asend, kuuldavus ja ka võimalus näha samal ajal täiskuud või selle peegeldust veepinnalt.

20. juulil tõuseb kuu kell 21.16 ja päike loojub kell 22.06. Kontserdi algusajaks on valitud kell 22.06. On loota, et täiskuu hakkab siis metsa tagant paistma. Sonaadi pikkus on 18 minutit, seda mängitakse kolm korda, iga pianist oma meeleolus. Vahetekste loevad näitlejad.

LEGENDID

Pärnu poole metsa pagenud vanapaganad jätsid maha needuse ja peidetud aarde

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Kui tema käest küsida, miks ta enam leiba ei lennuta või kuhu on kadunud tema kaaslane Lisna, vaatab ta uudishimulikule vaid kavalal ilmel vastu ja vaikib. Ta on Karksi kohalik vanapagan Lasna.

Lisna, Koodioru vanapagana sõid aga koid ära. Tegelikult küll tema kotiriidest rüüs ja nahkse põllega Makroflexist kuju.

Õigupoolest on ka Lasna praegu kõigest kuju ning temagi ei näe enam väga hea välja: kuivus ja niiskus on tema puidust kehasse mõrasid sisse löönud.

Legend räägib õdedest vanapaganatest

Nii kummaline, kui see ka ei tundu, aga mõlemad need vanapaganad olid naissoost. Pärandkultuurihoidja ja August Kitzbergi tubamuuseumi pidaja Asta Jaaksoo teab öelda, et Lisna ja Lasna olid õed: üks elas Karksi ordulinnuse juures vanas Põrguorus, teine Halliste kihelkonnas Koodiorus. Tänapäeva inimesed ongi näinud ainult nende kujusid, mis on meistrite fantaasiast sündinud, sest kirikulaulud ja -palved peletasid nad juba ammu Pärnu poole metsadesse.

Jaaksoo räägib, et muistsed paganad elasid seal kandis lausa perekonniti ning rahvas nurises, sest nende suure rammuga lapsed käisid karjapoisse kiusamas ja nendega maadlemas. Tõtt-öelda oli sellest kasu ka, sest nii muutusid karjapoisid ju tugevamaks.

«Ehk sealt tulegi Karksi kandi kanged mehed, kes ilma teevad,» arutleb Jaaksoo. «Küllap see on ikka vanapagana poiste teene.»

Peale maadlemise viskasid noored paganad igasugu vempe ja nendega oli kogu aeg pahandust. Näiteks sõitsid nad karjamaal lehmade seljas, sõid tühjaks heinaliste pudrukausid ja vahetasid tööliste moonakotis leiva kivide vastu.

«Ja kui nad siit ükskord ära pidid minema, jätsid nad maha needuse. Nimelt ei pidavat siin sellest ajast saadik olema tüdrukutel häbi ega härjal kasvu,» tähendab Jaaksoo.

Üks kuulsamaid jutte, mida rahvas Lasna ja Lisna kohta mäletab, on see, et kui nad veel Karksi ja Abja kandis elasid, olid mõlemad heal järjel ning lennutasid teineteisele omatehtud leiba.

Lasnal oli pika varrega lai leivalabidas. Ta lükkas suure pätsi labidale ja läkitas selle pilvede kaudu rohkem kui kümne versta kaugusele Koodioru poole. Ise hüüdis: «Lisna, säh, leivalasna!» Koodioru vanapagan pani aga oma pätsi labida peale ja viskas selle tuldud teed tagasi, hüüdes: «Lasna, säh, leivalisna.»

Lasna oli suurte silmadega kogukas vanapagan, kel oli palju lapsi. Nood kõik olid ulakad: luusisid mööda metsi ja mägesid, lõid murul hundiratast ning vedasid vägikaigast.

Lisna oli jälle niisugune tige ja tume, pikka kasvu ja kõhn. Temal oli üksainuke poeg, kes oli väljanägemiselt nagu vanapagan kunagi. Kõik, kes teda nägid, hõikasid kohe: «Näe, vanapagan!»

«Ja see pagan tegi siin, Eestimaal, ilma,» kõneleb Asta Jaaksoo. «Ta mängis Riisiperes kaarte ning tahtis Saaremaad pooleks ajada ja Võrumaale oma riiki teha. Võrulased ja nende külalised vaatavad seniajani mäe alt tipu poole ning kiruvad: «Oi kurat, kui raske!» Kui aga üles saavad, siis õhkavad: «Oi jumal, kui ilus!» Vanapaganal jäi riigitegu pooleli.»

Põrguhaud ja võlujõuga allikas

Vanapaganad jätsid oma jälgi ka Mulgimaale. Asta Jaaksoo jutustab Mäkiste Põrguhauast, mis on tuntuks saanud August Kitzbergi jutustuse «Maimu» tegevuspaigana ja mida nimetatakse ka Maimu koopaks.

«Rahvas räägib, et vanasti elasid selles koopas vanapagana pojad, keda kutsuti vanapagana poisikesteks või siis Mäkiste poisikesteks ning neid hüüti alati lauluga: «Poisikse, põrajõmmikse, Mägiste tuletegije, Mägiste veevedaje!»»

Noid vanapagana poisikesi tunti tulevaimudena ja nähti ainult öösiti, sest päevavalgel ei julgenud nad endid inimestele näitama tulla. Põrhuhaud oli aga kahetoaline ja eest voolas läbi allikas. Nii peitis vesi alati kõik jäljed.

«Nüüd on allikas natuke allpool: tuli teisest kohast välja, sest maa langes ja mattis õige koha kinni,» kõneleb Jaaksoo. «Võlujõud on tal siiski alles. See vesi teeb nooremaks, ilusamaks ja targemaks. Muidugi tuleb meeles pidada, et vanarahval on veel üks ütelus: mis väga hästi tehtud, see võib hukka minna. Just seda tuleb rõhutada. Kui ikka midagi ülearu palju tahta, ega siis midagi välja tule.»

Lisnast teatakse aga veel rääkida, et ta tüütas kohalikud oma koerustega ära, mistap panid nood tema koopasuu ette hobusekorjuse, et ta enam välja ei saaks. Hommikuks oli aga korjus toojate toidulauale toodud. Ei pidanud see paganat.

Lasna kraesse võib jälle ajada Karksi kiriku torni viltu mineku.

«Lasna oli niisugune eputaja tüdruk ja kui vähegi võimalik, kutsus ta kiriku vöörmündreid endaga veini jooma,» jutustab Asta Jaaksoo. «Rahvasuu kõneleb, et seal kiriku all olid vanapaganate veinikeldrid ning kui nad aastasadade jooksul kogu veini ära olid joonud, jäi kandepind nõrgaks ja kirik hakkas vajuma. Tänapäeva ehitajad jälle ütlevad, et pinnases, mille peale kirik püsti pandi, on liivakivi peal savikiht. See aga pole kindel materjal ja nii torn aina nihkubki. Kuid eks igaüks ise tea, mida uskuda.»

Sudiste küla lähedal metsas on lahmakas rändrahn, mida teatakse Iivakivina. Rahvas räägib, et seal olla vanapaganate põrguvärav. ERAKOGU

Must kass valvab varandust

Igatahes on Karksi kirik kohale meelitanud ka aardeküttе, sest vanapaganate pärimusega on kaasas käinud jutt varandusest.

Legend räägib, et kõik aarded on praeguse kiriku alla ära peidetud. Seal on varjul rikkalik varandus, mida aga kellelgi pole antud päevavalgele tuua, sest vanatühi peab ööd kui päevad vahti. Mitmel korral olla õpetaja ja vöörmündrid katsunud küünla ja piibliraamatuga keldrisse minna, kuid asjata. Ukse kohal suure vaskvaadi otsas istunud must kass ja puhunud tule ära, nii et edasi minna olnud võimatu.

Musta kassi nähtud sagedasti ka lossimurul. Samuti veerenud seal vahel tuline kera, mis kiriku seina äärde jõudes äkitselt kadunud.

Asta Jaaksoo ütleb, et veel mõnikümmend aastat tagasi käisid kohalikud lapsed aaret jahtimas. Vahendid olid aga viletsad: raudnaelaga ei saanud kivide vahelt midagi kätte.

Teinekord kõõlunud lapsed kiriku akna taga: ehk paistab sealt kadunud varandus kätte? Aknast piilumine lõppes aga enamasti sellega, et peaväravast tulid inimesed ja varanõutajad pidid kiiresti punuma pistma. Teadagi, kuhu: ikka mäest alla Põrguhaua poole nagu paharetid kunagi.

Aarde tõi aga lõpuks päevavalgele kopp, mis remonditööde tarvis linnusemüüride vahele tahtis pääseda. Värav oli liiga madal ja tee tuli sügavamaks kaevata. Sealt hõberahad välja tulidki.

Ja kuigi varandus, vähemalt mingi osa sellest, on leitud ning vanapaganad Pärnu poole pagenud, ei tule legendidele lõppu. Läbi ürgoru Karksi-Nuia poole minnes paistab sõiduteelt kätte liivapaljand, millest jupp jupi haaval avaneb tume auk. Ehk tuleb sealt nähtavale uus põrguhaud? Vanapaganad ju just säärastes liivakoobastes elasid.

Mõnes pärimuses mees-, mõnes naissoost — igal juhul oli Lasna Karksi kohalik vanapagan ning meistrid on temast fantaasiat kasutades kuju voolinud. Päris paganaid pole selle kandi rahvas enam aastasadu näinud, sest kirikulaulud ja -palved peletasid nad Pärnu poole metsadesse. JAAN PÄÄSUKE

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@sakalakirjastus.ee.
Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

KONTSERDID

Kohvikus Fellin mängib täna kell 21 Jaan Jaago kitarri. 21. juunil kell 20 leiab aset lavastuslik kontsertõhtu. Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti 9. lend esitab Juhan Viidingu, Jacques Breli ja Aleksander Vertinski loomingut. Mõlemale üritusele on prii sissepääs. Lisainfo ja broneerimine e-postiga info@kohvikfellin.ee ja telefonil 435 9795. Kauba tänav 11, Viljandi.

Viljandi Jaani kirikus on 16. juunil kell 18 Viljandimaa kammerkoori tasuta kontsert. Kavas on nii klassikaline kui rahvamuusika. Pikk tänav 6.

TEATER

Viljandis Kaevumäel etendub 16. juunil kell 19 «Tiina Tauraite traktor».

ÜRITUSED

Viljandi Jaani ja Pauluse koguduse perepäev «Aardeotsijad» on täna kella 11—18.30 Tuhalaanes. Kavas on tegevused nii lastele kui vanematele. Osavõtutasu (sh lõunasöök) 2 €/inimene. Lisainfo www.eelk.ee/viljandi.jaani, telefonidel 5344 2412, 5650 7367 ja e-postiga viljandi.jaani@eelk.ee, kaseoja@gmail.com.

Kitzbergi gümnaasiumi IX klasside lõpuaktus on 20. juunil kell 13 ja XII klassidel kell 16 Karksi valla kultuurikeskuses.

Karksi valla kultuurikeskuses on 21. juunil kella 12—18 krokodillide ja reptiilide näitus. Pilet 6/4 €, flaieriga 1 € odavam.

Holstre jaanituli ja -laat on 22. juunil. Kella 8—12 on Vladislav Koržetsi juhtimisel kalapüügivõistlus, kell 10 algab laat, kell 13 paadiralli, pärast seda omavalmistatud veesõidukite demonstratsioon ja võidu esinemine — peavõit on auto, kell 16 mudavõrkpall, kell 18 rammumehe valimine, kell 21 ansambel Dolores. Lastetelk, lastega tegeleb kloun Ummi. Lisainfo kodulehel reklaam.weebly.com ja Weebly telefonil 528 6421.

Karksi-Nuias on 23. juunil kell 10 lillede asetamine Vabadussõjas langenute mälestussamba jalamile. Kell 20 on Karksi ordulinnuses jaanijooksu jaanisimman. Esinevad ansambel Regatt ja Jüri Homenja. Pilet 2 €.

Viljandi linna jaanituli on 23. juunil kella 20—1 Teisel Kirsimäel, mängib ansambel Sunshine Company.

Eesti psoriaasiliit korraldab 29. ja 30. juunil Viljandimaal Ramsi külas Kivi turismitalus suvekooli teemal «Noored ja psoriaas». Osavõtutasu on 26 €. Lisainfo http://www.epsol.ee/?doc=15. Registreeruda saab 22. juunini telefonil 505 2455 või e-posti aadressil georg.jurkanov@gmail.com. Ootame suvekooli kõiki huvilisi, et saada/jagada uusi teadmisi ja vahetada kontakte.

RAAMATUKOGU

Viljandi linnaraamatukogu Tallinna tänav 11/1 on 31. augustini avatud teisipäevast reedeni kella 10—18, laupäeviti kella 9—16. Pühapäeviti on raamatukogu suletud, esmaspäeviti kella 9—16 on lahti ainult perioodikasaal ja avalik internetipunkt esimesel korrusel. Teistel päevadel on avalik internetipunkt ja Viljandi linnagalerii avatud raamatukoguga samadel kellaaegadel. Iga kuu viimasel reedel on raamatukogu sisetööde tegemise tõttu suletud.

Männimäe osakond on juunikuus avatud esmaspäevast reedeni kella 10—18, laupäeviti, pühapäeviti ja kuu viimasel kolmapäeval on osakond suletud. Juulikuus on Männimäe osakond suletud töötajate kollektiivpuhkuse tõttu.

NÄITUSED

Viljandi linnagaleriis on 20. juunini näitus «Elav, põnev ja kirev vaimne kultuuripärand» ning raamatukogu üldlugemissaalis juunikuu lõpuni Viljandimaa naisliidu ja Viljandi linnaraamatukogu ühine näitus «Esiemade pärandit». Välja on pandud esemeid ja teemakohaseid raamatuid. 24. juulini on lasteosakonnas Harry Gustavsoni pereteatri nukkude näitus «Nukk ja raamat». Tallinna tänav 11/1.

Sakala keskuses on 30. juunini fotonäitus ««Viimse reliikvia» viimne võttepäev». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuses on 1. juulini Karksi noortekeskuse loovusringi Susher-Vusher näitus ning esimese ja teise korruse fuajees «Loodusfoto 2011».

Tarvastu raamatukogus on 5. juulini Tarvastu muusika- ja kunstikooli juubelinäitus. Seda saab vaadata raamatukogu lahtioleku ajal. Tel 436 6262.

Kondase keskuses näeb 14. juulini Kai Kiudsoo-Värvi klaasinäitust «Taevased ja maised asjad II», 15. septembrini Kaarina Staudinger-Loppukaarre maale müstilistest olevustest ja Anna Wildrose'i kollaaži- ja assamblaažinäitust «Sinine, valge, punane». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Viljandi muuseumi näitusetoas on 11. augustini 1970. aastate laste elu kajastav näitus «Lapse põli». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Mõisaküla raamatukogus näeb Eesti Vabariigi 90. aastapäevaks valminud rändekspositsiooni «Eesti riiklikud teenetemärgid». Näitus annab ülevaate Eesti riiklike teenetemärkide ajaloost ja tänapäevast. Eksponeeritud on hulk haruldasi ning rahvale tundmatuid dokumente ja fotosid. Väljapaneku koostamisel on kasutatud lisaks rahvusraamatukogu kogudele ka Eesti filmiarhiivi, Eesti riigiarhiivi ja Eesti ajaloomuuseumi materjale. Näituse koostas Lea Hein ja kujundas Tiiu Laur. Raamatukogu on avatud E, K, N, R kella 10—17 ja T kella 12—19, L ja P suletud. Info tel 436 4103.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Viit, Viido, Guido ja Kuido, homsed Päive, Päivi ja Heelia ning esmaspäevased Eugen ja Kenno.

SPORT

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, marko.suurmagi@ajaleht.ee

120:52

Eesti käsipallikoondis on esimeses Euroopa meistrivõistluste kvalifikatsiooniringis peetud kolme kohtumisega visanud vastastele 120 väravat ning lasknud endale visata 52.

Aerutajad võistlevad Viljandi järvel

Viljandi järvel peetakse täna Eesti aerutamise karikavõistluste neljas etapp, kus on kavas 200 ja 1000 meetri distants.

Võistlused algavad kell 11 Männimäel aerutajate baasi juures. Parimad selgitatakse kahe distantsi kokkuvõttes ning võistelda saab viies vanuseklassis.

Osalejate hulk polnud eile veel teada. Narvas korraldatud kahel eelmisel etapil oli stardis 35 paatkonda. («Sakala»)

Klubid said vastase teada

Eesti jalgpalli karikavõistlustel 64 sekka jõudnud meeskonnad loositi sel nädalal paaridesse ning avaringist edasipääsenud Viljandi Tulevik ja JK Tääksi said teada oma järgmise ringi vastase.

Esiliiga liidrite sekka kuuluv Tulevik kohtub järgmises ringis Imavere Forssi nime kandva klubiga, kes mängib neljandas liigas ning on oma tsoonis kolmandal kohal.

Kolmanda liiga keskmike hulgas oleva Tääksi järgmise ringi vastane on teise liiga eelviimane, Tartu JK Welco Elektri meeskond.

Kohtumised tuleb ära pidada hiljemalt 25. juuliks. («Sakala»)

Mõisakülas põrisevad võrrid

Täna kell 13 algab Mõisaküla vana raudteetehase territooriumil kolm tundi vältav punnvõrride kestvussõit, mille võidab mees või meeskond, kes läbib selle aja jooksul kõige rohkem ringe.

Ringi pikkus on üks kilomeeter. Ühe võrriga võib võistluse jooksul sõita mitu meest. Võrri võib sõidu jooksul putitada ja tankida, lubamatu on ainult raami ja mootorit vahetada.

Võistlus kuulub punnvõrride kestvussõidu karikasarja, mille esimene etapp sõideti Järvamaal ja järgmised kaks tulevad Virumaal.

Viljandimaale on oodata ligi 30 osalejat, kes võistlevad kahes arvestuses. («Sakala»)

MARKO SAARM

Eesti meeste käsipallikoondis on sel nädalal lihvinud vormi Viljandis, et võõrustada homme Euroopa meistrivõistluste valikmängus Belgia koondist.

VALIKMÄNG

Sel nädalal on Viljandi Eesti käsipallipealinn

TOOMAS KOITMÄE
sakala@ajaleht.ee

Üle kümne aasta on tipptasemel käsipall taas tee Viljandisse leidnud: homme kell 18 võõrustab Eesti koondis siin Euroopa meistrivõistluste valikmängus Belgia esindusmeeskonda.

Eesti meeste ja juunioride koondis on Viljandis aga kolmapäevast alates, kui nad alustasid siin ühist treeninglaagrit.

Eesti käsipallikoondise peatreener Jüri Lepp (pildil), mis seisus Eesti koondis praegu on?
Peab tunnistama, et seis on keeruline. Mitu põhimeest, näiteks väravavaht Marius Aleksejev, mängujuht Risto Lepp ja ääremängija Raido Peedomaa, on vigastustega väljas. Õnneks liitus meiega tagamängija Dener Jaanimaa ja täna (eile — toimetus) õhtul peaks Katarist saabuma tagamängija Mait Patrail. Siis peaks olukord minema veidi kergemaks.

Kuidas Mait Patraili püss paukuma saada?
Mait Patrail on tark mängija ja küllap ta teab ise, kuidas ennast pühapäevaks tugevale tasemele saada. Ootan temast meeskonnale väga suurt abi, aga selge see, et tal on seljataga pikk hooaeg, tervelt 11 kuud, Saksa liigas. Seega tuleb talle korralikult puhkust anda.

Ootame mehe ära ja vaatame, mis seisus ta on. Aga väga vajalik on ta meile kindlasti.

Kas Soomele ja Leedule kaotatud treeningmängud on märk koondise kehvast vormist või peituvad kaotuste põhjused muus?
Tuleb märkida, et Soome ja Leedu pidasid oma valikmängu selle nädala esimesel poolel ära. Meie treeningmängudel olid nemad oma häälestusega juba sealmaal, kus meie täna peaksime olema. Meil seevastu olid just seljataha jäänud rasked üldfüüsilised treeningud.

Seega nendest mängudest midagi põhjapanevat järeldada ei saa. Pealegi on Belgia kõigi eelduste kohaselt Soomest ja Leedust grammi võrra nõrgem.

Miks leiab nii tähtis valikmäng aset Viljandis, mitte näiteks Kehras või Põlvas?
Eks neid mänge ole peetud nii Põlvas kui Kehras, aga kolmas suur käsipallikants on seni tähelepanuta jäänud. Umbes kümme aastat tagasi on Viljandis midagi samalaadset toimunud ja minu soov peatreenerina oli tuua tipptasemel käsipall siia tagasi. Viljandi käsipalli tase on väga tugev ja siin on kõrgel tasemel noortetöö.

Viljandi spordihoonesse on toodud spetsiaalne käsipallimärgistusega põrandakate. Miks seda tarvis on, kui meistriliiga mänge saab ka tavalisel saalipõrandal pidada?
Tegemist on eelkõige Euroopa

Eesti juhib alagruppi

Eesti käsipallikoondis on praegu 2016. aasta Euroopa meistrivõistluste kvalifikatsioonituurniiri esimese ringi C-alagrupi liider, olles võitnud kõik kolm seni peetud kohtumist.

Kaks korda on Eesti võitnud Iirimaad. Belgia vastu tuli võõrsil 31:24 võit. («Sakala»)

käsipalliföderatsiooni nõudega: sellise tasemega mängudel tohivad maas olla ainult käsipallijooned.

Kui rääkida HC Viljandi käsipalluritest, siis neid on Eesti koondises kaks: väravavaht Rasmus Ots ja tagamängija Kristo Voika. Kui suur on pühapäevases kohtumises nende roll?
Praeguste plaanide kohaselt on mõlemad Viljandi mehed algkoosseisus väljakul. Rasmus Ots on väga tugev noor väravavaht ja Kristo Voika võib oma võimsusega vastasele palju kurja teha nii rünnakul kui ka kaitses. Pühapäevaks mõtlen välja, kus teda kõige parem kasutada oleks.

Kui Eesti võidab, siis mis saab edasi?
Võidu korral pääseme 2016. aasta Euroopa meistrivõistluste valikturniiri play-off'i, mis peetakse järgmisel aastal. Võtame ühe sammu korraga. Pühapäeval seisab ees tähtis kohtumine ja ma loodan, et tribüünid tulevad publikut täis.

ARVAMUSED

MARKO KOKS, Viljandi HC peatreener

Viljandile tähendab nii kõrgel tasemel kohtumine kindlasti selle ala populariseerimist. Eriti hea meel on selle üle, et kaks meie meest on koondises head mängu näitamas. Julgen oodata täismaja, sest käsipallifänne saabub Viljandisse kõikjalt Eestist. Tasub kohale tulla ja omadele kaasa elada.

ILMAR KÜTT, Viljandimaa spordiliidu juht

Tooksin esile eelkõige selle, et viis Viljandi noort on meestega samal ajal juunioride treeninglaagris ning alles neljapäeval toimus meeste ja juunioride vahel treeningmäng. Sellised kogemused on kuldaväärt ja Viljandi käsipall võidab sellest tublisti.

Juba HC Viljandi mängud näitavad, et siinne publik armastab käsipalli. Nüüd on kõrgetasemeline mäng koju kätte toodud.

Sakala.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon,
Ülle Mällmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9—17, lõuna kella 13—13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. «Sakala» ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes «Sakala» avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8958

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Neljapäeval sündis Viljandis poiss.

30 AASTA EEST

«Tee Kommunismile», 11. VI 1983

«Lindas» on palju noort rahvast. Puhkusevõimalused on head. Kombinaadil on Võsul oma puhkebaas, kuhu võib korraga minna 25 inimest. Tänavusest alates võib kümnekaupa puhata ka Pärnus. Seekord on meil kollektiivpuhkus augustis ning lennureisid on planeeritud Volgogradi ja Kišinjovi. Ka Lahemaale minnakse. Suvine spordipäev korraldatakse Trepimäel. Tööle toovad vaheldust šeflus-päevad Kärstna kolhoosis.

Metsä Forest Eesti AS
ostab kasvavat metsa, metsamaad, palke ja paberipuitu, küttepuitu ja võsaraiejäätmeid
Tel 511 8671, 509 0200
e-post eesti@metsagroup.com
Metsä
Metsäliitto Eesti AS on nüüd Metsä Forest Eesti AS

Kuulutusi ja leinateateid saab tellida
24h
internetis
www.sakala.ajaleht.ee

ROGER PUIT
AS ROGER PUIT OSTAB JÄTKUVALT ERAMETSKONNA LOOMISE EESMÄRGIL
TALUMAID
HOOLI OMA METSA TULEVIKUST.
HELISTA TEL 434 7647, 504 1062, FAKS 434 7710.
ROGERPUIT@HOT.EE

KINNISVARA

Müüa heas korras 1-toal keskk korter Viiratsis. Tel 520 2329.

Müüa maakodu Mäeltkülas, 4 km Viljandist, h 22 000 €. Tel 5695 9744.

Ostan maamaja või suvila. Tel 433 3041.

Ostan korteri. Tel 433 3041.

Müüa Võhmas korras majapidamine koos sisustusega, h 15 000 €. Tel 554 4861.

Müüa väike maja (saun, garaaž, kuur) Pilistveres. Tel 503 6957.

Ostan korraliku maja Viljandis või linna lähedal. Tel 5649 3198.

Ostan korteri. Tel 5691 8499.

Ostan suvila või maamaja. Tel 509 3629.

Ostan maad ja metsa. Tel 511 1666.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215.

Üürile anda 4-toal korter. Tel 510 2118.

SÕIDUKID

Müüa 1992. a Honda Accord ja valuveljed suvekummidega. Tel 511 4472.

Müüa 1994. a BMW 525 TDS universaal, 105 kW, palju lisasid. Tel 527 3657.

Müüa heas korras 1991. a VW Passat, 1.8, 66 kW, hind 690 €. Tel 552 1675.

TEENUSED

Autoklaasid. Müük, paigaldus ja parandus, ka kaskokindlustuse juhtumid. OÜ Car-Fix, Riia mnt 54-b, tel 433 7789, e-post carfix@carfix.ee.

Carstopis kliimahooldus 45 €.

Muruniidukite, trimmerite ja mootorsaagide remont Karksi-Nuias. Tel 528 3920.

Firma annab laenu. Näiteks laenates 1100 eurot 2 aastaks on krediidi kulukuse määr 98,34%. Tutvuge tingimustega ja konsulteerige spetsialistiga tel 5199 7679, www.laenvg.ee.

Kaardid ennustavad, h 1,09 €/min. Tel 900 1727.

Kaeve- ja laadimistööd. Tel 5697 0297.

AS ACROPOLIS
EHITAB JA REMONDIB KRUUSATEID JA TRUUPE NING MÜÜB
- **liiva,**
- **sõelutud liiva,**
- **kruusa,**
- **purustatud kruusa,**
- **killustikku.**

INFO ja TELLIMINE tel 524 1222.
e-post kristjan@acropolis.ee

Kaevude puhastus, sanitaartehnilised tööd. Tel 5813 5496.

Küttesüsteemide ehitus. Tel 513 8314, www.avmterm.ee.

Majade värvimine. Töö kvaliteetne ja kiire. Tel 551 7895.

Saksa takso tel 1316.

Soojustamine puistevillaga. Tel 5665 0604, 502 0066.

Trimmerdamine, võsalõikus. Tel 5192 8788.

Tänavakivide paigaldus. Tel 5815 2803.

Soojameister

Vee- ja küttesüsteemide ehitus. Tel 503 5910, www.soojameister.ee.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

Ohtlike puude lõikus. Tel 5870 4243.

Piksekaitsetööd. Tel 5667 4254, www.piksepoisid.ee.

Pottsepatööd. Tel 5870 4243.

Puit- ja krohvmajade värvimine, survepesu. Tel 5190 7192.

Pottsepatööd. Tel 5674 8063.

Reoveemahutite, septikute müük ja paigaldus koos kaevetööga. Kaevupumbad. Tel 5306 5322.

Väravad, trepid, piirded. Tel 517 5265.

TÖÖ

Otsin Marmoroci paigaldajat. Tel 5307 6550.

OÜ Scanhus tehas Võhmas võtab tööle ehitus-montaažitöölisi. CV ja sooviavaldus saata e-posti aadressil info@scanhus.ee. Info tel 435 4225.

Õmblusettevõte Valgamaal otsib oma meeskonda õmblusseadmete mehaanikut. Täpsem info ja kandideerimine CV-Online'i kaudu. Kuulutuse ID on 323115. Kontakt Taimi Krimsi tel +372 699 0521.

Töö Norras üldehitusel. Tel 515 7377.

Valgamaa tallu vajatakse korralikku lüpsjat. Tel 529 0955.

Õmblusettevõte Valgamaal otsib oma meeskonda tootmise planeerijat. Täpsem info ja kandideerimine CV-Online'i kaudu. Kuulutuse ID on 323109. Kontakt Taimi Krimsi tel +372 699 0521.

Pakun tööd plaatijale. Tel 5341 3362.

LOOMAD

Ostame veiseid
(lehmad, mullikad, pullid).

Tasume kohe sularahas ning viime ära oma transpordiga.

Pakume ka ainult veoteenust.

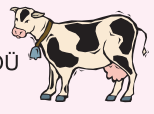

NTN Teenused OÜ
Tel 5551 2929.

Müüa nudi lehm. Helistada hommikuti tel 437 5332.

Ära anda kitsepere. Tel 5362 2444.

METSAMATERJAL

Tartumets ostab metsakinnistuid. Teeme parima hinna. Tel 5557 7007, www.tartumets.ee.

PÕLLUNDUS

Ostan traktori T-40AM või T-30. Kiire. Tel 510 3410.

Rendile anda pikaks ajaks 19,5 ha head põllumaad Halliste lähedal. Tel 501 1966.

Müüa randaal ja kartulimuldaja traktorile T-25 ning 30 l plastkanistrid. Tel 511 4472.

OST

Ostan korras malmist keskküttekatla Neeris. Tel 434 6431.

Ostan vanu autoakusid. Tel 5663 8181.

GRUNDAR PUIT OÜ
Metsakinnistute ja raide ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud).
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel.
Tel 510 3681, andrus@grundar.ee
faks 447 0525, Lille 4, Pärnu

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

MÜÜK

Haavaklotsid 60 l võrgus, 1 € võrk. Tel 5679 7034.

Talusealiha, 2,70 €/kg. Vedu. Tel 5466 7610.

Kasevihad. Tel 5678 6162.

Kuivad ja märjad 30 ja 50 cm küttepuud. Kiire teenindus, täpne kogus. Tel 5782 7770.

Kuivad pakitud kütteklotsid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Kuiv lepp ja saar. Tel 5551 4204.

Müüa 50 cm kuiva ja toorest lepakütust. Vedu. Samas ostan 3 m lehtpuud. Tel 511 4472.

Müüa kase- ja lepaklotse 60 l võrgus, 1,50 € võrk. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa maakivid (osaliselt lagunenud kivid kõrtsist ja küünist). Info tel 5345 8630.

Müüa põranda-, voodri- ja ehituslaudu. Eri laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa suur kogus talvel varutud 3 m küttepuid. Ka väikestes kogustes. Tel 432 4511.

Müüa uus sauna elektrikeris Moderna-E Platinum, h 290 €. Tel 521 2443.

Müüa voodri- ja põrandalaudu, 6,50 €/m². Tel 5666 4217.

Pakitud kütteklotsid ja kaminapuud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Parim valik saematerjali Viljandimaal. OÜ Rovex, Pärnu mnt 37, Viljandi. Tel 520 4487.

Sae- ja höövelmaterjal. Tel 5348 0984.

KASUTATUD ASJAD

Antiigi, vanavara, müntide, ordenite, märkide, markide, postkaartide, nõude, mööbli, mänguasjade, kulla ja hõbeda, kujukeste, maalide ost. Tel 5566 3939.

Müüa kreissaag, nõudepesumasin, survepesur, väikelapsevoodi ja naistejalgrattad. Tel 511 4472.

Müüa lastejalgratas Optima, naistejalgratas Panther ja köögikapp (60×60). Tel 5565 3872.

Müüa saunaahi (mat 6 mm, veesärk, h 230 €), soojakuahi (buržuika, h 80 €) ja suitsuahi (h 270 €). Tel 503 6114.

Müüa täispuidust söögilaudu ja kolme poolega riidekappe. Tel 5568 3850.

Müüa Vene motoplokk, kolm meesteülikonda (nr 56) ja metalltorud (Ø 15 ja 20). Tel 5839 2441.

Nõukapood Turu t 13, vanavara ost-müük. Tel 5804 6910.

Ostan hobuvankri rattad ja muid hobusega seonduvaid asju. Tel 516 4550.

Ostan teie üleliigseid asju ja aitan kaubikuga kolida. Tel 5649 5965.

Ostan vanaaegseid raamatuid, postkaarte, paberrahasid, münte, nõusid, maale, ikoone, medaleid, hõbedat, mööblit, märke, ordeneid, dokumente, kellasid jne. Tel 5829 9810.

Ostan raamatuid, ka nõukogudeaegseid. Tel 5669 3386.

Ostan vanaaegse raadio ja vana lintmaki. Tel 5669 3386.

Ostan vanu fotosid ja postkaarte (linnavaated, majad, raudteejaamad, sõjaväelased jne) hinnaga kuni 7 €/tk. Tel 5566 9430.

Ostan vanu raamatuid, kunsti, mööblit, münte, paberrahasid, märke, medaleid, ordeneid, hõbedat, lauanõusid, mänguasju, fotoaparaate, tikutoose, postkaarte, fotosid, taluesemeid jm. Tel 5629 8981.

Ostan vanu lauanõusid, portselankujukesi ja ehteid. Tel 517 4050.

Viljandi taaskasutuskeskus kutsub ostma vanu raamatuid, nõusid, kodumasinaid, autovaruosi, mööblit, mänguasju ja muid emotsioonikaupu. Samas kutsume ära andma teile tarbetuid esemeid. Kaalu t 6, Viljandi (kaubamaja hoovis kaarhallis). E—R kl 10—18, L 10—15. Tel 433 1715, 5365 4912, www.viljanditaaskasutus.eu, e-post viljanditaaskasutus@hot.ee.

TEATED

Maiste talu aiandis Pärnu maanteel linna piiril on müügil suur valik õitsvaid suvelilli ja lilleampleid.

MTÜ Vardja Maaparandusühistu üldkoosolek on 26. juunil kell 18.30 OÜ Kõpu PM töökoja teisel korrusel.

TÄNUAVALDUS

Südamlik tänu kõigile sõpradele, sugulastele ja tuttavatele, kes toetasid meid ja tulid Toomas Leesit saatma igaviku teele. Omaksed

Sa andsid, mis sul oli anda,
tööd tehes kulus eluniit.
Sa kandsid, mida suutsid kanda,
ja läksid ära siit.

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallis ema ja vanaema

EEVI RÜÜTEL

25. XI 1955 — 12. VI 2013

Leinavad lähedased.

Ärasaatmine 16. juunil kell 14 kodust Paistu kalmistule.

Lahkus meie armas

EDA ULK

Avaldame kaastunnet omastele.

Töökaaslased Marika, Ulvi, Liivi, Kaire, Imbi ja Sami

Mälestame

EDA ULKI

Kaastunne lähedastele.

Sirje ja Are

Südamlik kaastunne Monikale ema

MEETA MURUMETSA

kaotuse puhul.

Töökaaslased Ljuda, Lia, Eha, Maimu, Edit ja Väino

Mälestame

ROSALIA HELSTEINI

Südamlik kaastunne omastele.

Elvina ja Aleksander peredega

Südamlik kaastunne Karinile, Kaisale, Kerlile ja Margusele perega armsa ema ja vanaema

AIVE MILVEKI

kaotuse puhul.

Malle, Liivi, Riina, Maris, Marika, Anu ja Maarika

Mälestame head naabrit

MEETA MURUMETSA

Südamlik kaastunne Annikale ja Monikale peredega.

Kevade t 39 elanikud

Avaldame kaastunnet omastele

ALEKSANDER LIHO

surma puhul.

Urmas ja Mart peredega

Kõik õied pisaraid on täis,
sinu headus ja armastus lõputu näis.

Mälestan kallist abikaasat

JÜRI SAMMULIT

16. VI 1943 — 10. VII 2008

70. sünniaastapäeval.

Lesk

uponorkodu.ee

UPONORI INFO-JA HANKEPORTAAL KODUOMANIKULE — TUTVU TORULAHENDUSTEGA JA LEIA ENDALE EHITAJA!

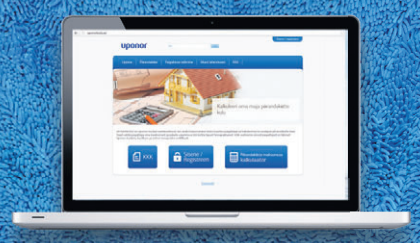

Tutvu nutikate lahendustega, arvuta esialgne põrandakütte materjalide maksumus, vali ehitaja – kõik see vaid mõne kliki kaugusel!

VABANEGE SAMMHAAVAL DEPRESSIOONIST

KAS VÕITLETE DEPRESSIOONIGA?

Kas olete võtnud antidepressante, kuid tunnete end ikka rõhutuna, ei huvitu millestki, magate halvasti ja olete iga päev väsinud?

Kui vastate nendele küsimustele jaatavalt ja olete terve täiskasvanu vanuses 18–65 aastat, võite sobida osalema uuritava depressiooniravimi ulatuslikus kliinilises uuringus. Kui te mingil põhjusel sellesse uuringusse ei sobi, aitame teil leida teile sobiva ravi.

Uuringu on heaks kiitnud Tallinna Meditsiiniuuringute Eetikakomitee ja Ravimiamet.

Uuringust osavõtt on vabatahtlik.

Lisateabe saamiseks võtke palun ühendust:
Tartu Ülikooli Kliinikum, Psühhiaatria Kliinik
Raja 31, Tartu
Tel: 5385 8773
Tööpäeviti kella 11–19
E-post: birgitau@ut.ee

Sotsiaalministri määruse nr 23 «Ravimi kliinilise uuringu teostamise tingimused ja kord» järgi: See on teaduslik uuring, millega võib kaasneda oht osaleja tervisele.

• Ostame METSAKINNISTUID, ka raiutud ja hüpoteegiga
• Ostame PÕLLUMAAD
Küsi hinda! Teeme pakkumise!
PAPINIIDU 5, SILLAKESKUS, 80010 PÄRNU,
TEL 447 7900, 528 5263,
FAKS 447 7903, metsagrupp@hot.ee
OÜ Metsagrupp

Metsakeskus.ee
Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Dammix aktsiaselts
ostab
METSAKINNISTUID, KASVAVA METSA RAIEÕIGUST, KASVAVAT ja VIRNASTATUD VÕSA.
Pakume parimat hinda.
INFO kalle@dammix.ee tel 5629 4011.

KÜPS METS ENAM KÜPSEMAKS EI MUUTU!
OSTAME:
Raiutud ja raiumata metsakinnistuid
Hüpoteegiga koormatud kinnistuid
Põllumaad
Kasvavat metsa
Raieõigust
METSASIHT 10 AASTAT USALDUST
KÜSI PAKKUMIST KOHE: Tel. (+372) 56 818 144, Tel. (+372) 53 870 992, E-mail: info@metsasiht.ee, www.metsasiht.ee

HOME GALLERY
EHITUS- JA SISUSTUSKAUBAMAJA VILJANDIS, LEOLA 53

SUVELAADA PAKKUMISED
NÄDALA LÕPUNI

Decora
KÕIK KAUBAD
-21%!
Allahindlus ei kehti tellitavatele ja juba soodushinnaga toodetele.
Kehtib sularahas või kaardiga maksmisel.

Euronics
• Külmik Midea HD-345RN
Laadahind **269 €** (Tavahind 289 €)
• 32“ LED teler TCL L32E3000C
Laadahind **229 €** (Tavahind 349 €)
• Pesumasin Midea MFS45-10502
Laadahind **199 €** (Tavahind 229 €)
• Blender Stollar BBL550
Laadahind **139 €** (Tavahind 169 €)
SUVE ALGUSE SOODUSHINNAD FOTOAPARAATIDELE!

Diivaniparadiis
Ainult suvelaadal kogu kaup
-20%
(v.a tellimused)

Baltest Mööbel
• Laadapäevadel tellitud köögimööbel **-20%**
• Kõik salongi näidisköögid **-20%**
NB! Täpsemate tingimustega tutvu salongis!

Sunorek
Voldikkardinad ja rulookardinad
-20%

Lukuproff
• Immobilaiseriga autovõtmed **-25%**
• Tavavõtmed **-30%**
• Kõik muud tooted, uksetarvikud **-15%**

www.homegallery.ee

Lindab
Katuse- ja seinaplekid ning lisatarvikud **-40%**!
TASUTA transport üle Eesti!
Pakkumine kehtib ainult laadal tehtud tellimustele.
UUDIS! Nüüd ka järelmaksu võimalus!

ABC Kliima
• Kõik Fujitsu ja FUJI soojuspumbad väga hea hinnaga!
• NORDCEL mobiilsed konditsioneerid
TANGO 2,6kW, laadahind **339 €** (Tavahind 453 €),
NOVA 3,5kW, laadahind **360 €** (Tavahind 496 €)
Tule ja küsi pakkumist!

Elene Sisustuskeskus
• Kõik Sleepwelli madratsid, kušetid ning kattemadratsid kuni **-30%**
• Lase aiamööbel õue! Hinnad kuni **-50%**
• 8-kohaline puidust aialaud Tommi
Laadahind **99,90 €** (tavahind 199 €)
• Viljandimaa suurim valik diivaneid parimate hindadega
• Kummutid ja kapid sarjast ULM, FOCUS ja PEPE kuni **-35%**